

1 **Kunstig intelligens på universiteterne og de** 2 **kunstneriske og kulturelle uddannelser**

3 *Politikbeslutning vedtaget på Danske Studerendes Fællesråds bestyrelsesmøde d. 6. april*
4 *2024*

5 **INTRODUKTION**

6 Dette er Danske Studerendes Fællesråds politik om generativ kunstig intelligens i
7 undervisning, uddannelse og eksamen på universiteterne og på de kunstneriske og
8 kulturelle uddannelser. I dette papir anvendes begrebet generativ *kunstig intelligens*¹ eller
9 GenAI i en uddannelsessammenhæng om software, der kan generere tekst, billeder og
10 lignende ud fra et beskrivende input fra brugeren. GenAI karakteriseres desuden ved at
11 genere outputs baseret på strukturer og mønstre i et stort træningskatalog af data. Som
12 eksempel kan blandt andet nævnes ChatGPT. Dette papir omhandler ikke mindre
13 komplekse former for machine learning som forudsigelse af google søgninger eller
14 stavekontrol i skriveprogrammer, men kun de mere komplekse modeller.

15 Danske Studerendes Fællesråd mener, at det er uundgåeligt, at vi på
16 uddannelsesinstitutionerne og fremtidens arbejdsmarked kommer til at anvende generativ
17 kunstig intelligens i hverdagen. Generativ kunstig intelligens har på kort tid fået en enorm
18 stor rolle både i uddannelsessystemet og erhvervslivet, hvor mange af disse værktøjer har
19 en fast rolle, og der er ingen grund til at formode, at denne udvikling har tænkt sig at
20 stoppe. Der er derfor behov for et mere nuanceret syn på generativ kunstig intelligens og
21 dens rolle inden for uddannelse.

22 **HJÆLPEMIDDEL ELLER SNYD?**

23 For at blive klogere og dygtigere bruger studerende hele tiden hjælpemidler på deres
24 studie, og GenAI kan anses som endnu et hjælpemiddel, men det adskiller sig også i nogle

¹ Uddybning af begrebet GenAI kan findes på
https://en.wikipedia.org/wiki/Generative_artificial_intelligence (hentet 30-11-2023)

25 henseender. Derfor skal der tages stilling til, hvad det særegne ved den generative
26 kunstige intelligens er, og hvilke rettigheder vi som studerende har i forhold til
27 anvendelsen af hjælpemidler under uddannelse.

28 *Andre hjælpemidler (som Google og lommeregner) og ChatGPT*

29 Hvad er forskellen mellem en google-søgning (scholar inklusiv) og en forespørgsel i
30 GenAI software? Er svar fra klassiske søgemaskiner og computeriserede regnemaskiner
31 kvalitativt forskellige fra en af GenAI genereret brødtekst? Umiddelbart er et simpelt svar,
32 at eksamenerne 'lettere' kan løses med computergeneret tekst. Vi mener dog, at
33 problematikken er en helt anden: De arbejdspladser, vi ser frem mod, vil i stigende grad
34 anvende GenAI til løsning af skrivebordsopgaver - fremsøgning af information,
35 krydsundersøgelser, osv. DSF mener, at undervisning og udprøvning bør følge denne
36 udvikling. Vi foreslår konkret, at uddannelsesinstitutionerne undersøger, hvilke
37 problemformer den fremtidige akademiker skal kunne løse med generativ kunstig
38 intelligens som følgesvend og tilpasser uddannelserne til dette med en betræbelse på
39 inklusion af de nye teknologier, hvor det er relevant. Dette er for at sikre, at vi ikke risikerer
40 de studerendes evner til problemløsning.

41 *Rettigheder*

42 Uddannelsesinstitutionerne bør garantere og sikre de studerendes trykthed og rettigheder
43 i tilfælde af fejlagtige anklager om plagiat i forbindelse med formodet misbrug af GenAI.
44 Retningslinjerne inden for plagiat er af gode grunde rigide og svære at omgå, hvorfor det
45 er essentielt, at der indføres metoder og muligheder for at argumentere for og bevise sit
46 arbejde. I sådan et tilfælde skal de studerende have en sikkerhed og en vished om, at de
47 kan vise sit arbejde som originalt omend med kreativ inspiration og/eller sparring fra
48 generativ kunstig intelligens. Kort sagt er det vigtigt at holde fast i, at
49 uddannelsesinstitutionen skal kunne bevise plagiat, ikke blot sandsynliggøre det.
50 Derudover skal det også være uddannelsesinstitutionerne ansvar at undervise og
51 informere de studerende i brugs- og ophavsret, ved brug af GenAI.

52

53 *Eksamener*

54 Vi oplever, at nogle institutioner fjerner adgangen til generativ kunstig intelligens, for at
55 forhindre snyd til eksamen. Fx ved at omlægge til prøver i hånden. DSF mener, at der skal være
56 meget vægtige hensyn der gør, at man ekskluderer adgang til hjælpemidler, og mener i stedet at
57 man skal sikre meningsfuld inklusion af hjælpemidler i eksamen, med det akademiske indhold i
58 fokus.

59 **DIGITALE KOMPETENCER TIL ALLE**

60 DSF ønsker at uddannelse medfører digitalt kompetente kandidater, som er i stand til at
61 indgå i et digitaliseret arbejdsmarked og en digitaliseret virkelighed efter endt studie.
62 Derfor er det essentielt, at alle får mulighed for at udvikle digitale kompetencer på
63 uddannelsesinstitutionerne. Men den digitale verden bliver i større og større grad
64 kompleks. Derfor skal undervisningen i højere grad understøtte og tilpasse sig de nye
65 digitale kompetencer, som er vigtige i dag og i fremtiden.

66 Generativ kunstig intelligens og anvendelsen af denne stiller underviserne, ledelsen og
67 de studerende i en ny situation, hvor helt nye metodiske overvejelser og etiske
68 dilemmaer bliver
69 en del af hverdagen. Et af dem vedrører vurderingen af, hvornår anvendelsen af GenAI er
70 snyd. Et andet handler om de maskiner, vi anvender er ejet af firmaer, som kan have
71 særinteresser, samt vores manglende mulighed for at undersøge, hvor outputtet kommer
72 fra. Endnu flere dilemmaer opstår, hvis GenAI begrebet anvendes bredere og fx også
73 omhandler opsporing i sundhedssystemet, selvkørende biler og intelligente våben. For at
74 skabe digitalt kompetente kandidater bliver undervisningen på
75 uddannelsesinstitutionerne nødt til at skabe plads til kritisk tænkning omkring den
76 teknologiske udvikling og nye forskningsmetoder, samt mulighed for dialog omkring de
77 etiske dilemmaer.

78 *(U)lighed i uddannelse*

79 Brugen af generativ kunstig intelligens i eksamenssituationer har to udfordringer vedr.
80 ulighed blandt de studerende: Først og fremmest er dem, der ikke har tilstrækkelige
81 digitale kompetencer dårligere stillet, og dernæst hvis adgangen til GenAI-software

82 begrænses af en betalingsmur, vil økonomisk udfordrede studerende ikke have samme
83 adgang til nyttige hjælpemidler.

84 Studerende og medarbejdere skal derfor opkvalificeres til at kunne benytte stadig nye
85 digitale værktøjer proaktivt i uddannelsen. Desuden skal det sikres, at det enten *kun* er
86 tilladt at benytte gratis maskiner, eller (fortrinsvis) at programmet stilles til rådighed af
87 uddannelsesinstitutionen.

88 *Underviseres kompetencer*

89 Ved en ubegrænset adgang til kunstigt generative hjælpemidler følger også et krav til de
90 undervisere, der både skal bedømme og vejlede de studerendes projekter. Det bliver om
91 muligt mere nødvendigt, at ansatte får forøget deres digitale forståelse, så de vil være bedre
92 rustet til dette arbejde. Hvis eksamensformer forandrer sig, vil eksaminatorer have behov
93 for en indgående forståelse for GenAI-teknologiens anvendelse. Det vil dermed være
94 nødvendigt at forankre et kompetenceudviklingsforløb på uddannelsesinstitutionerne.

95 **IMPLEMENTERING**

96 Generativ kunstig intelligens er i hastig udvikling, og det er derfor nødvendigt at træffe
97 beslutninger hurtigt, kontinuerligt og tæt på de studerende. Implementering af nye
98 digitale værktøjer baseret på generativ kunstig intelligens skal ikke gå på kompromis med
99 fagligheden og forståelsen i uddannelserne. Ved implementering af værktøjer baseret på
100 generativ kunstig intelligens skal der samtidig foretages og undervises i grundige
101 videnskabsteoretiske og etiske overvejelser. Regler på IT-området vil være i konstant
102 udvikling, og det skal reglerne på uddannelsesinstitutionerne også være for at kunne følge
103 med. Uddannelsesinstitutionerne består af mange forskellige fagmiljøer og fagtraditioner,
104 og det er derfor ikke muligt at finde én fælles løsning, der tilgodeser alle fagmiljøer. Af den
105 grund mener DSF, at de lokale organer, såsom studienævn, er bedst rustet til at løfte denne
106 opgave, i tæt samarbejde med underviserne på de relevante kurser. Forskellige organer
107 kan have meget varierende forudsætninger for at træffe beslutninger om inddragelse af
108 generativ kunstig intelligens i uddannelser. Derfor er det fuldstændig centralt, at
109 uddannelsesinstitutionerne bidrager med relevant opkvalificering, således at studienævn
110 er i stand til at træffe beslutninger på et oplyst grundlag. Uanset hvilken model der vælges

111 i studienævnene, er det afgørende, at der er klarhed om reglerne, således at den enkelte
112 studerende ikke kan være i tvivl om, hvad der er tilladt. I processen med implementering
113 af GenAI-teknologier skal relevante lokale aftagerpaneler desuden høres.

114 Der kan være fordele og ulemper ved at anvende generativ kunstig intelligens som
115 hjælpemiddel i forskellige uddannelsesmæssige sammenhænge, men det er uundgåeligt.
116 I Danske Studerendes Fællesråd mener vi derfor, at anvendelsen af GenAI i undervisning
117 og forberedelse ikke som udgangspunkt skal forbydes, og at reglerne om brug ved
118 eksamener skal fastlægges ud fra de faglige mål med den enkelte eksamen.

119 Reglerne skal udvikles med henblik på at skabe den bedst mulige uddannelse – ikke
120 ud fra antagelsen om, at de studerende ønsker at snyde til eksamen!